

O Ś R O D E K B A D A N I A O P I N I I P U B L I C Z N E J

Preferencje partyjne Polaków w listopadzie `98

- Gdyby miesiąc po wyborach samorządowych miały odbywać się wybory parlamentarne, to najwięcej głosów zdobyłaby AWS (34%). Nieco mniejsze poparcie uzyskaloby SLD (30%). Do parlamentu weszłyby także UW (12%) i PSL (9%).
- Wśród pozostałych ugrupowań: KPEiR uzyskalaby 4%, UP i ROP po 3%, ChD III RP - 2%, a KPEiR RP, UPR i KNP-OP - po 1%.
- Zdecydowana gotowość pójścia do wyborów wyraziło 43% badanych. 23% osób zadeklarowało, że raczej wzięliby w nich udział. Możliwość głosowania od razu wykluczyło (12% „raczej”, a 18% - zdecydowanie”) trzech na dziesięciu pytanych.
- Wśród osób zainteresowanych ewentualnym głosowaniem, co dziesiąty nie był zdecydowany, kandydatom których ugrupowań przekazać poparcie.

Warszawa, listopad 1998 r.

Cytowanie, publiczne odtwarzanie, kopiowanie oraz wykorzystywanie w innej formie danych, informacji i opracowan zawartych w tej publikacji jest dozwolone pod warunkiem podania zródla.

* * *

W czasie realizacji naszego najnowszego badania¹, mijal równo miesiac od wyborów samorządowych. Goraczka spowodowana kampania przed tym glosowaniem juz za nami. Zobaczmy, jak mogla ona wplynac na preferencje partyjne Polaków. Czy zainteresowanie udzialem w wyborach w związku z tym uleglo zmianie i czy - i jesli tak - to jak od naszego poprzedniego badania zmienily sie sympatie wyborców wobec największych w naszym kraju ugrupowan politycznych.

* * *

Gdyby wybory parlamentarne mialy odbywac sie w listopadzie, to do urn wyborczych udaloby sie zaledwie okolo dwóch piatych uprawnionych - rzeczywista frekwencja bywa z reguly nieco nizsza, niz wynikaloby to z uzyskiwanych wczesniej w sondazach odpowiedzi „zdecydowanych”. Zdecydowana gotowosc wziecia udzialu w ewentualnych wyborach do Sejmu zadeklarowalo 43% pytanych.

GDYBY W NAJBLIŻSZA NIEDZIELE ODBYŁY SIE WYBORY DO SEJMU, TO CZY WZIALBY(ELABY) PAN(I) W NICH UDZIAŁ?	
zdecydowanie tak	43%
raczej tak	23%
raczej nie	12%
zdecydowanie nie	18%
trudno powiedziec	4%

Zainteresowanie ewentualnym glosowaniem jest wiec mniejsze niz tuż przed wyborami samorządowymi. Miesiac po nich mobilizacja dotyczaca udzialu w

¹ Sondaz Osrodka Badania Opinii Publicznej z 7-10 listopada 1998 r., przeprowadzony na reprezentatywnej 1053-osobowej ogólnopolskiej próbie Polaków od 18 roku zycia. Maksymalny blad dla takiej wielkosci próby wynosi +/-3%, przy wiarygodnosci oszacowania równej 95%.

ewentualnych wyborach parlamentarnych oslabla. Odsetek osób, które przyznały, że nie poszłyby głosować wzrósł łącznie o 7 punktów procentowych (z 23% do 30%).

Preferencje parlamentarne

Listopad okazał się być dobrym miesiącem dla najsilniejszych ugrupowań - zyskały zarówno Akcja Wyborcza „Solidarność” jak i Sojusz Lewicy Demokratycznej. Na czele rankingu znajduje się tak jak miesiąc wcześniej AWS z 34% poparcia. Na drugim miejscu jest SLD, na które chciałoby głosować 30% potencjalnych wyborców.

PREFERENCJE WYBORCZE POLAKÓW ²											(Dane w proc.)
	XI. '97	XII. '97	I. '98	II. '98	III. '98	IV '98	V. '98	VI. '98	IX. '98	X. '98	XI. '98
Akcja Wyborcza „Solidarność” (M. Krzaklewski)	40	35	34	33	28	27	30	30	27	31	34
* Sojusz Lewicy Demokratycznej (L. Miller)	20	24	25	26	28	28	24	24	31	28	30
Unia Wolności (L. Balcerowicz)	15	13	14	11	15	12	13	13	14	11	12
Polskie Stronnictwo Ludowe (J. Kalinowski)	7	6	6	9	7	9	7	8	7	9	9
**** Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (T. Maminski)	3	5	4	3	4	5	6	3	5	6	4
** Unia Pracy (M. Pol)	4	8	7	7	5	8	6	7	5	4	3
Ruch Odbudowy Polski (J. Olszewski)	4	4	4	4	4	5	6	6	5	4	3
Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej Polskiej (L. Walesa)	-	0	2	2	3	2	3	4	1	2	2
Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej (E. Postulka)	2	2	1	2	1	1	1	3	2	2	1
*** Unia Polityki Realnej (S. Michalkiewicz)	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny (A. Słomka)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
**** Blok dla Polski (A. Gasienica-Makowski)	2	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0
pozostałe partie	1	1	1	1	3	1	2	0	1	0	0

* - do grudnia '97 podawano nazwisko J. Oleksego

** - do lutego '98 podawano nazwisko A. Malachowskiego

*** - do kwietnia '98 pytano o Unie Prawicy Rzeczypospolitej

**** - do czerwca '98 pytano o Narodowo Chrześcijański Demokratyczny Blok dla Polski i podawano nazwisko S. Kowolika

***** - do czerwca '98 podawano nazwisko Z. Ruminskiego

² Na kartach umieszczono partie w kolejności alfabetycznej; w nawiasach podano nazwiska liderów. Prezentowane wyniki preferencji odnoszą się do wszystkich uprawnionych do głosowania osób, które zadeklarowały („zdecydowanie” lub

W lawach sejmowych zasiedliby w sumie przedstawiciele tylko czterech ugrupowań (nie licząc przedstawicielstwa mniejszości). Poza dwójkę liderów byłyby to Unia Wolności (12%) i Polskie Stronnictwo Ludowe (9%).

Wśród pozostałych partii, relatywnie największe poparcie uzyskują obecnie: Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (4%), Unia Pracy (3%) i Ruch Odbudowy Polski (3%). Chrześcijańska Demokracja III Rzeczypospolitej cieszy się poparciem 2% potencjalnych wyborców. Nieco mniejszym zapleczem dysponują: Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów Rzeczypospolitej, Unia Polityki Realnej oraz Konfederacja Polski Niepodległej - Obóz Patriotyczny (po 1%). Pojedyncze osoby wskazywały na Blok dla Polski i inne ugrupowania, jednak głosy te nie wystarczyły do uzyskania przynajmniej 1% poparcia.

* * *

Po wyborach znacznie zmniejszyła się liczba osób nie będących zdecydowanymi na kogo głosować. O ile na tydzień przed wyborami samorządowymi odsetek ten wynosił aż 16%, to obecnie zmniejszył się do 10%. Warto przy tym zauważyć, że zmniejszyło się także zainteresowanie wyborami.

	XI. '97	XII '97	I. '98	II. '98	III. '98	IV. '98	V. '98	VI. '98	IX. '98	X. '98	XI. '98
wahający się kogo poprzeć	9%	8%	11%	11%	14%	9%	10%	9%	13%	16%	10%

„raczej”) gotowość wzięcia udziału w wyborach i jednocześnie miały określone preferencje. Informacje o niezdecydowanych zawiera odrębna tabela.

GDYBY W NAJBLIŻSZĄ NIEDZIELĘ ODBYŁY SIĘ WYBORY DO SEJMU, TO CZY
WZIAŁ(ĘŁA)BY PAN(I) W NICH UDZIAŁ?

	DANE W PROC.					L.OS.
	zdecydowan ie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowan ie nie	nie wiem	
OGÓLEM.....	43	23	12	18	4	1053
PLEĆ						
mężczyźni.....	49	19	12	16	4	505
kobiety.....	39	26	11	19	5	549
WIEK						
do 24 lat.....	29	28	20	21	3	136
25-34 lata.....	36	29	16	14	6	210
35-44 lata.....	43	25	10	20	3	234
45-54 lata.....	50	18	8	17	6	172
55-64 lata.....	55	14	9	17	5	129
65 i więcej lat.....	49	20	9	19	4	172
WYKSZTAŁCENIE						
podstawowe.....	39	23	12	22	4	280
zasadnicze zawodowe.....	36	27	13	19	6	305
średnie i pomaturalne.....	49	20	11	17	4	335
wyższe z niepełnym.....	57	20	12	9	2	133
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
wieś.....	37	28	10	20	6	387
miasta do 20 tys.....	53	18	10	18	1	128
miasta 20-100 tys.....	47	22	14	14	3	209
miasta 100-500 tys.....	43	20	14	18	6	202
miasta pow. 500 tys.....	48	18	12	18	4	128
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA						
kierownicy i specjaliści.....	60	22	9	8	1	80
prywatni przedsiębiorcy.....	52	16	17	11	4	46
rolnicy.....	38	33	7	15	6	66
robotnicy.....	35	27	15	19	5	185
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	40	27	12	18	3	146
gospodynie domowe.....	30	23	23	14	9	36
emeryci.....	55	18	7	17	3	209
renciści.....	40	19	10	25	6	121
uczniowie i studenci.....	39	20	13	21	7	44
bezrobotni.....	36	23	14	24	3	103
RELIGIJNOŚĆ						
wierzący i regularnie praktykujący... wierzący i nieregularnie praktykujący wierzący lecz niepraktykujący..... niewierzący.....	47 39 40 28	24 24 13 26	9 15 16 12	16 17 24 29	4 5 6 5	589 313 120 23
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ						
dobra.....	52	23	8	14	3	141
średnia.....	45	24	12	15	4	601
zła.....	37	20	13	24	5	311
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU						
dobry kierunek.....	50	24	11	11	4	479
zły kierunek.....	37	22	12	24	5	455
trudno powiedzieć.....	43	18	13	21	5	119
ZAINTERESOWNIE POLITYKĄ						
w ogóle się nie interesują..... raczej się nie interesują..... raczej się interesują..... bardzo zainteresowani..... trudno powiedzieć.....	22 37 60 84 44	22 26 21 11 32	19 14 6 0 0	31 18 10 5 24	6 5 3 0 0	236 417 342 54 3
POGLĄDY POLITYCZNE						
lewicowe.....	54	19	9	16	3	164
centrolewicowe.....	40	26	10	20	4	130
centroprawicowe.....	53	24	13	7	2	132
prawicowe.....	57	21	9	10	2	220
trudno powiedzieć.....	30	24	14	26	7	408

Dane OBOP; Sondaż z 7-10 listopada 1998 r.

KANDYDATÓW KTÓREJ PARTII LUB UGRUPOWANIA POPARŁ(A)BY PAN(I) W TAKICH WYBORACH?

1. AKCJA WYBORCZA SOLIDARNOŚĆ (M.Krzakłewski); 2. BLOK DLA POLSKI (A.Gąsienica-Makowski); 3. CHRZEŚCIJAŃSKA DEMOKRACJA III RZECZYPOSPOLITEJ (L.Wałęsa); 4. KONFEDERACJA POLSKI NIEPODLEGLEJ-OBÓZ PATRIOTYCZNY (A.Słomka); 5. KRAJOWA PARTIA EMERYTÓW I RENCISTÓW (T.Mamiński); 6. KRAJOWE POROZUMIENIE EMERYTÓW I RENCISTÓW RZECZYPOSPOLITEJ (E.Postułka); 7. POLSKIE STRONNICTWO LUDOWE (J.Kalinowski); 8. RUCH ODBUDOWY POLSKI (J.Olszewski); 9. SOJUSZ LEWICY DEMOKRATYCZNEJ (L.Miller); 10. UNIA POLITYKI REALNEJ (S.Michalkiewicz); 11. UNIA PRACY (M.Poł); 12. UNIA WOLNOŚCI (L.Balcerowicz); 13. inna

	DANE W PROC.													L.OS
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	
OGÓLEM.....	34	0	2	1	4	1	9	3	30	1	3	12	0	622
PLEĆ														
mężczyźni.....	35	1	3	1	2	0	11	2	30	0	3	11	0	318
kobiety.....	33	0	2	0	5	1	7	3	30	1	4	12	0	304
WIEK														
do 24 lat.....	32	0	2	0	0	0	2	3	33	3	11	14	0	66
25-34 lata.....	33	0	3	0	1	0	13	3	21	1	5	20	0	121
35-44 lata.....	36	1	4	1	2	1	7	4	30	1	2	12	0	147
45-54 lata.....	36	1	1	2	3	1	8	2	36	0	2	9	0	104
55-64 lata.....	27	0	2	0	9	3	13	0	34	0	3	8	0	80
65 i więcej lat.....	36	1	2	0	10	1	8	3	31	0	1	5	2	103
WYSZTAŁCENIE														
podstawowe.....	37	1	2	1	10	3	15	2	23	1	3	2	1	142
zasadnicze zawodowe.....	41	1	2	0	3	0	12	3	27	0	6	6	0	174
średnie i pomaturalne.....	30	0	3	0	2	0	5	3	35	1	4	17	0	211
wyższe z niepełnym.....	27	0	1	2	0	1	2	3	36	2	0	25	0	96
MIEJSCE ZAMIESZKANIA														
wieś.....	33	1	3	1	4	1	21	4	27	0	2	3	0	212
miasta do 20 tys.....	32	0	1	1	2	1	7	8	28	4	7	9	0	78
miasta 20-100 tys.....	37	0	0	1	6	1	1	0	35	0	6	14	0	136
miasta 100-500 tys.....	33	0	5	0	3	0	4	1	35	0	1	18	0	113
miasta pow. 500 tys.....	35	1	1	0	3	1	0	3	26	1	4	24	1	82
SYTUACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA														
kierownicy i specjaliści.....	26	0	2	0	0	0	1	1	37	2	0	30	0	63
prywatni przedsiębiorcy.....	38	0	10	0	3	0	3	8	21	3	4	10	0	28
rolnicy.....	26	2	4	3	2	0	34	2	22	2	0	2	0	44
robotnicy.....	45	0	0	0	2	1	8	4	24	0	6	10	0	105
pracownicy fizyczno-umysłowi.....	30	0	4	1	1	0	6	4	26	0	4	25	0	83
gospodynie domowe.....	43	5	0	0	0	0	13	0	32	0	0	7	0	17
emeryci.....	28	1	1	0	9	3	8	3	38	0	3	6	1	137
renciści.....	45	0	1	0	11	2	15	0	22	0	0	2	1	61
uczniowie i studenci.....	18	0	0	0	0	0	0	8	41	6	9	17	0	23
bezrobotni.....	40	0	3	2	0	0	3	2	34	0	11	5	0	52
RELIGIJNOŚĆ														
wierzący i regularnie praktykujący.....	43	0	3	0	5	1	10	3	22	1	2	10	0	372
wierzący i nieregularnie praktykujący.....	24	1	3	1	2	0	8	2	36	1	7	15	0	172
wierzący lecz niepraktykujący.....	14	0	0	0	0	1	8	2	59	0	4	12	0	62
niewierzący.....	8	0	0	0	0	0	0	0	64	0	0	28	0	11
SAMOOCENA SYTUACJI MATERIALNEJ														
dobra.....	33	0	2	1	2	1	2	4	20	1	5	30	0	97
średnia.....	36	0	2	0	3	1	10	3	31	1	3	10	0	370
zła.....	30	1	3	1	7	1	11	2	35	1	3	4	1	154
OCENA BIEGU SPRAW W KRAJU														
dobry kierunek.....	41	1	2	0	3	0	4	3	23	1	4	18	0	329
zły kierunek.....	22	0	3	1	5	2	15	3	39	1	4	4	0	230
trudno powiedzieć.....	42	0	0	0	4	0	11	1	35	0	0	7	0	63
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ														
w ogóle się nie interesują.....	37	0	7	1	9	2	9	0	23	0	5	6	0	73
raczej się nie interesują.....	36	0	3	0	5	1	10	3	26	0	4	12	0	234
raczej się interesują.....	34	1	1	0	2	1	8	4	33	1	2	13	0	262
bardzo zainteresowani.....	20	0	0	0	0	3	5	4	49	2	3	15	0	50
trudno powiedzieć.....	0	0	0	0	0	0	42	0	58	0	0	0	0	2
POGLĄDY POLITYCZNE														
lewicowe.....	4	0	2	0	2	2	7	3	76	1	1	2	0	113
centrolewicowe.....	9	0	3	0	3	2	12	1	59	0	5	6	0	82
centroprawicowe.....	44	2	5	1	1	0	6	3	4	1	2	29	0	97
prawicowe.....	70	1	1	1	3	0	2	3	4	0	2	13	0	168
trudno powiedzieć.....	24	0	2	0	8	1	17	4	27	1	7	10	0	162